

การพัฒนาการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
The Development of Financial System Management of Colleges
under Office of Vocational Education Commission

สมฤทัย ทรงสิทธิโชค

สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) พัฒนาและประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจสอบภายใน ตามแผนการตรวจสอบสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง เพื่อนำข้อมูลสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา มาใช้ประกอบในการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นจึงนำคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้วนำคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การนำรูปแบบ ADDIE Model ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ขั้นกำหนดรายละเอียดของคู่มือการพัฒนาระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) ขั้นการออกแบบและพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4) ขั้นการทดลองใช้และปรับปรุง 5) ขั้นการประเมินผล ซึ่งคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การจ่ายเงินของส่วนราชการ หน่วยที่ 3 การเบิกจ่ายเงินยืม หน่วยที่ 4 การรับเงินของส่วนราชการ และหน่วยที่ 5 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินบัญชี และผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบบัญชี ผลการประเมิน

ในภาพรวม พบว่า รูปแบบและคู่มือการพัฒนาระบบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้พัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การจ่ายเงินของส่วนราชการ หน่วยที่ 3 การเบิกจ่ายเงินยืม หน่วยที่ 4 การรับเงินของส่วนราชการ และหน่วยที่ 5 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ ซึ่งคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด แสดงว่าคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนา, การบริหารจัดการ, ระบบการเงิน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the current state of financial system management of colleges under Office of Vocational Education Commission (OVEC), 2) develop and evaluate the process of financial system management of the colleges under OVEC. The research was carried out by investigating the current state of financial system management of colleges. The data were collected through the internal audits of 21 colleges under OVEC, in Bangkok Metropolitan, according to their audit plans. The data of the current state were used to

develop the format. The format was then used to develop a handbook or guide for financial system management of colleges under OVEC. After that, the handbook was implemented with the colleges under OVEC, and the monitoring and evaluation of the handbook were also conducted. The results of study were summarized as follows.

The results of the study of current state of the financial system management of colleges under OVEC were as follows. 1) Most colleges did not yet determine the duties, responsibilities and guidelines for the work control as the practice principles for accessing the GFMIS. 2) Most colleges inappropriately arranged payments for the allowances, the accommodations and transports. The payments were made higher than the amount determined. They were also made without signatures of those who have been authorized as evidence. Furthermore, there had no the audits of payments as well as the relevant evidence at the end of the day. 3) Most colleges allocated the loans without approvals, needs, or relevance to the matter, and to those who were not involved. Some requests were made with the amounts beyond the necessity. This case resulted a lot of cash were returned and the debtors held the loan longer than the date dues. New loans were allocated to the same debtors who did not return the old ones. When the loans were returned, the staff, who received the amounts, did not issue

receipts to the debtors as evidence, and they did not record the receipts at the back of the loan agreements. 4) Regarding the receipts of donations for educational scholarship, the colleges did not use the receipts determined by the Comptroller General's Department. Also, for the receipts of canteen rents, the colleges did not issue receipts to the payers. Moreover, for the receipts of students' payments through banks, the financial staff did not issue receipts as soon as possible. In the case of receipt loss, the responsible staff did not inform the administrators and did not take any actions with the case. 5) The colleges did not appoint the committee for keeping money, or appointed the inappropriate committee. In some cases, the staff, who were in charge, kept the money instead of the committee who could not perform the duty, and the committee could not perform the duty according to the regulations. These cases caused the lacks of cash remaining check system of the colleges 2) The development of the handbook of financial system management of the colleges under OVEC comprised 5 steps : 1) Data analysis, 2) Establish the structure of the handbook, 3) Design and develop the handbook, 4) Implement and amend, and 5) Evaluate. The contents were divided into 5 units: Unit 1 Introduction, Unit 2 Payments of government sectors, Unit 3 Payments of loan, Unit 4 Receipts of money of government sectors, and Unit 5 Keeping money of

government sectors. The evaluation of the handbook of financial system management of the colleges under OVEC was carried out through a focus group of 11 experts in different areas; namely college administration, finance and accountancy, and auditing. For the overall evaluation, it was found that the appropriateness of the handbook was at the highest level.

Keywords : Development, management, financial system

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนอย่างมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนทั้งภาคเอกชนและประเทศ [1] และในการบริหารกำกับดูแลสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการกระจายอำนาจเพื่อให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน [2] โดยมีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั่วประเทศ จำนวน 428 แห่ง เมื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผ่านมา และจากการรายงานสรุปผลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของหน่วยรับตรวจต่อการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2560 [3] พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พิจารณาจัดสรรอัตราบุคลากรโดยเฉพาะบุคลากรด้านการเงินและบัญชี เพื่อทำหน้าที่ตรงตามภาระงานในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาไม่มี

เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีเป็นการเฉพาะ ซึ่งสถานศึกษาดำเนินการแก้ปัญหาโดยการจ้างบุคลากรมาทำหน้าที่ดังกล่าว ผลที่ตามมาคือสถานศึกษาบางแห่งได้บุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับ การปฏิบัติงานทางด้านการเงินและบัญชี และบุคลากรดังกล่าวไม่มีประสบการณ์ในการทำงานทางด้านการเงินและบัญชี นอกจากนี้สถานศึกษายังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว รวมทั้งสถานศึกษายังไม่มีคู่มือแนวปฏิบัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ และในขณะเดียวกันสถานศึกษาแก้ปัญหาโดยแต่งตั้งข้าราชการครูซึ่งเป็นครูผู้สอน ให้ทำหน้าที่หัวหน้างานการเงินหรือหัวหน้างานบัญชีอีกหน้าที่ รวมทั้งคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นกรรมการต่าง ๆ ที่ระเบียบกำหนด ทำให้ข้าราชการครูดังกล่าวที่มีภาระงานสอนมากอยู่แล้ว ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานการเงินและบัญชีได้ดีเท่าที่ควรจะเป็น รวมถึงการสอบทานงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ [4] ที่ได้ศึกษาความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางด้านการเงินและพัสดุ แนวทางแก้ปัญหาความเสี่ยงดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่ปฏิบัติงานทางด้านการเงินและพัสดุ หากเป็นผู้ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจได้นั้น จะส่งผลกระทบถึงชั้นเรียนและมีการสอนสอน

อีกทั้งจากข้อสังเกตและข้อทักท้วงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีต่อการตรวจสอบด้านการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [5] ที่สรุปสภาพปัญหาและข้อบกพร่องจากกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนและมีการสอบสวน กระทั่งถูกไต่อาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา พบว่า สถานศึกษาใช้เงินผิดประเภทส่งผลกระทบ คือ เงินขาดบัญชี ไม่สามารถส่งมอบงานได้ และบางสถานศึกษาละเลย ละเว้น หรือปฏิบัติจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร และคิดว่าสิ่งที่ปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องปกติไม่มีความสำคัญ ไม่ต้องทำก็ได้ จนเป็นเหตุก่อให้เกิดการทุจริต จากการที่ผู้ปฏิบัติเห็นช่องทางที่สามารถทุจริตได้ และเป็นประเด็นใหญ่เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบ กระทั่งถึงขั้นต้องตั้งกรรมการสอบสวน โยงเข้าทฤษฎีการทุจริตตามขั้นตอนและ [6] ได้ดำเนินการตามแผนการตรวจสอบสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2560 โดยจำแนกตามประเภทการตรวจสอบออกเป็นทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ 1) การตรวจสอบทางการเงิน 2) การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด 3) การตรวจสอบการดำเนินงาน 4) การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) การตรวจสอบการบริหาร และ 6) การตรวจสอบกรณีพิเศษ ซึ่งพบว่า ทุกประเภทการตรวจสอบ ยังพบความเสี่ยงในทุกสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบที่แตกต่างกัน ตามปัจจัยเสี่ยงของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อาทิ ความเสี่ยงด้านบุคลากร ความเสี่ยงด้านระบบงาน ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม ในสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้เงินในการดำเนินการ “เงิน” จึงเป็นจุดเริ่มต้น เป็นจุดเชื่อมโยงไปถึงการเบิกจ่ายเงิน เอกสารหลักฐานการจ่ายเงิน การยืมเงิน เอกสารหลักฐานประกอบการยืมเงิน การรับเงิน เอกสารหลักฐานการรับเงิน รวมถึงการเก็บรักษาเงิน ซึ่งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง แต่ในทางปฏิบัติ ยังพบว่า มีการรับ-จ่ายเงินโดยไม่มีเอกสารหลักฐาน เอกสารหลักฐานไม่ครบ หรือเป็นหลักฐานเท็จการใช้เงินผิดประเภท ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ สาเหตุล้วนเกิดจากการทำงานที่ไม่มีระบบ

ไม่มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ไม่มีระบบการควบคุมภายใน ไม่มีกระบวนการกำกับติดตาม ตรวจสอบ หรือการ ละเอียดการไว้วางใจ จนทำให้เกิดช่องทาง/โอกาสให้มีการทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง จากผลเสียที่เล็กน้อย กระทั่งส่งผลจนร้ายแรงที่สุด คือเกิดการทุจริต ซึ่งหากตรวจพบเจอก็สามารถที่จะปิดช่องทางได้ทันที แต่หากไม่พบเจอ จึงเป็นเหตุส่งผลให้ราชการต้องสูญเสียงบประมาณอีกมากมายกับการทุจริตที่เกิดขึ้น

อีกทั้งจากผลการประเมินการปฏิบัติงานด้านการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง ประจำปีงบประมาณ 2559 โดยหน่วยตรวจสอบภายใน ได้ประเมินการปฏิบัติงานด้านการเงินของสถานศึกษาที่พบว่า (1) การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ของสถานศึกษา ที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และถูกต้องมีจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ที่จัดทำครบถ้วน เป็นปัจจุบันแต่ไม่ถูกต้อง จำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.10 และที่จัดทำไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ถูกต้องจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.76 (2) การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการเก็บรักษาเงิน มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินและผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน ซึ่งกรรมการเป็นผู้เก็บรักษาเงินเอง จำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินแต่ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน ซึ่งกรรมการเป็นผู้เก็บรักษาเงินเอง จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.52 และมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินแต่ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน และกรรมการไม่เป็นผู้เก็บรักษาเงินเอง จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.05 (3) การจัดทำงบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร พบว่า ไม่ครบถ้วนทุกบัญชี (ไม่เป็นปัจจุบัน) และไม่ถูกต้องทั้ง 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 (4) จำนวนเงินในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เงินฝาก

ธนาคาร และลูกหนี้เงินยืมไม่ตรงกับบทลงในระบบ GFMS พบว่า เงินคงเหลือประจำวัน จำนวน 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 เงินฝากธนาคาร จำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 และลูกหนี้เงินยืมจำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.24 [7]

นอกจากนี้การรายงานการศึกษาประเด็นปัญหาดังกล่าว ที่ยังคงต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลดความเสี่ยง โดยการสร้างระบบการควบคุมกำกับดูแล และติดตามประเมินผลให้มีความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยผลการตรวจสอบมาเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้สำหรับการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบและกำกับดูแลด้านระบบการเงินและบัญชีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการงานการเงิน สำหรับช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในการตรวจสอบ ติดตามกำกับดูแล การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง และเพื่อลดโอกาส ความร้ายแรงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเพิ่มโอกาสของความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการสนับสนุนภารกิจและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้มีการบริหารการเงินโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ต่อสถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการ
ระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการพัฒนาการ
บริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ด้านเนื้อหา

3.1.1 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบ
การเงินของสถานศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ศึกษาตามกรอบแนวคิดทฤษฎีรูปแบบ ADDIE Model
[8] ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้น
การวิเคราะห์ 2) ขั้นการออกแบบ 3) ขั้นการพัฒนา
4) ขั้นการทดลองใช้ และ 5) ขั้นการติดตามประเมินผล

3.1.2 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบ
การเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วย
ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การจ่ายเงิน
ของส่วนราชการ หน่วยที่ 3 การเบิกจ่ายเงินยืม หน่วยที่
4 การรับเงินของส่วนราชการ และหน่วยที่ 5 การเก็บ
รักษาเงินของส่วนราชการ

3.2 ด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้
กำหนดกลุ่มเป้าหมายตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

3.2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้เพื่อศึกษาสภาพ
ปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง

3.2.2 กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนการพิจารณา
ร่างคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน
ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การดำเนินการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับ
คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งประกอบด้วย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ
ทางการเงินบัญชีและพัสดุ และผู้เชี่ยวชาญด้านการ
ตรวจสอบบัญชี รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน

3.2.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในขั้นตอนการ
ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบ
การเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ประเมินความ
เหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
สถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางการเงินบัญชีและพัสดุ
และผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบบัญชี รวมทั้งสิ้น
จำนวน 5 คน

3.2.4 กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนการนำคู่มือการ
บริหารจัดการการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปทดลองใช้ ได้แก่
สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา คัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีเลือก
แบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
ทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน จำนวน 30 คน

3.2.5 กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนติดตาม
ประเมินผลหลังทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบ
การเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา คัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีเลือก

แบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน จำนวน 30 คน

3.3 ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้วิจัย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 ถึง ปี พ.ศ.2561

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ขั้นตอนในดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4) การประเมินความเหมาะสมคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 5) ทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 6) การติดตามประเมินผลการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการส่งแบบสอบถามทางสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์และแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลติดตามประเมินผลการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่า

ดัชนีความสอดคล้อง ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบสอบถามใช้วิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (α) และการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปและความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า สถานศึกษาไม่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและแนวทางการควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นหลักปฏิบัติการใช้งานในระบบ สถานศึกษาเบิกเงินอุดหนุนมาพักไว้ในบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยยังไม่ถึงกำหนดจ่าย สถานศึกษามีการจ่ายเงินโดยที่ผู้มีอำนาจอนุมัติไม่ได้ลงลายมือชื่อในหลักฐานการจ่าย สถานศึกษามีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินกรณีจ่ายตรงโดยไม่มีใบเสร็จรับเงินของเจ้าหน้าที่ ผู้มีสิทธิรับเงินมาแนบประกอบ สถานศึกษาเขียนเช็คส่งจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินแต่ไม่ได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” การเขียนเช็คส่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย สถานศึกษาเขียนสัญญาการยืมเงินไม่เป็นไปตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด สถานศึกษาไม่ได้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด สถานศึกษาไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน สถานศึกษารับเงินบริจาคทุนการศึกษา รับเงินค่าเช่าโรงอาหารโดยไม่ออกใบเสร็จรับเงิน การรับเงินที่นักเรียน/

นักศึกษาลงทะเบียนผ่านธนาคารเจ้าหน้าที่การเงินไม่ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินให้โดยเร็ว สถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินหรือแต่งตั้งผู้เป็นกรรมการเก็บรักษาเงินไม่เหมาะสม

5.2 การพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ได้ดำเนินการกำหนดองค์ประกอบของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ขั้นกำหนดรายละเอียดคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา 3) ขั้นการออกแบบและพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา 4) ขั้นการทดลองใช้และปรับปรุง 5) ขั้นการติดตามประเมินผล [8] และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การจ่ายเงินของส่วนราชการ หน่วยที่ 3 การเบิกจ่ายเงินยืม หน่วยที่ 4 การรับเงินของส่วนราชการ และหน่วยที่ 5 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ แสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ใช้วิธีการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 11 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินบัญชีและพัสดุ และผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบบัญชี พบว่า ประเมิน

ความเหมาะสมคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคุณีการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษาประกอบด้วยเนื้อหา บทนำ การจ่ายเงินของส่วนราชการ การเบิกจ่ายเงินยืม การรับเงินของส่วนราชการ และการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ มีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.89 ซึ่งแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. บทนำ	4.78	0.44	มากที่สุด
2. การจ่ายเงินของส่วนราชการ	4.93	0.34	มากที่สุด
3. การเบิกจ่ายเงินยืม	4.91	0.33	มากที่สุด
4. การรับเงินของส่วนราชการ	4.91	0.33	มากที่สุด
5. การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ	4.92	0.34	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.89	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา จากการสนทนากลุ่มและประเมินเชิงยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

5.3 คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การจ่ายเงินของส่วนราชการ หน่วยที่ 3 การเบิกจ่ายเงินยืม หน่วยที่ 4 การรับเงินของส่วนราชการ และหน่วยที่ 5 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 การติดตามประเมินผลการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ

ติดตามผลและประเมินผล ภายหลังจากที่สถานศึกษาทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา โดยเก็บข้อมูลการติดผลการประเมินจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 10 แห่ง ซึ่งครอบคลุมทุกภูมิภาค ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน รวมจำนวน 30 คน มีความคิดเห็นต่อการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจากผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 21 แห่ง ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและไม่มีความชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในการเข้าใช้งานในระบบ GFMS ของสถานศึกษา การตรวจสอบหลักเกณฑ์การเบิกเงิน สถานศึกษาเบิกเงินอุดหนุนมาพักไว้ในบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยยังไม่ถึงกำหนดจ่าย สถานศึกษาไม่จ่ายตรงเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหนี้ สถานศึกษาไม่ได้ตรวจสอบการจ่ายเงินกับหลักฐานการจ่ายทุกสิ้นวัน สถานศึกษามีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินกรณีจ่ายตรงไม่มีใบเสร็จรับเงินของเจ้าหนี้/ผู้มีสิทธิรับเงินมาแนบไว้ สถานศึกษาไม่ได้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน ไม่ได้รายงานการใช้ใบเสร็จรับเงิน

นำใบเสร็จรับเงินที่ใช้ไม่หมดเมื่อสิ้นปีงบประมาณไปใช้รับเงินต่อในปีงบประมาณถัดไป สิ้นปีงบประมาณใบเสร็จรับเงิน ที่ใช้ไม่หมดไม่ทำการปรุ เจาะรูหรือประทับตราเล็กใช้ ใบเสร็จรับเงินสูญหาย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่แจ้งให้ผู้บริหารทราบและไม่ได้ดำเนินการใด ๆ การตรวจสอบ การรับเงิน สถานศึกษารับเงินบริจาคทุนการศึกษา รับเงินค่าเช่าโรงอาหารไม่ออกใบเสร็จรับเงิน การรับเงินที่นักเรียน/นักศึกษาลงทะเบียนผ่านธนาคาร เจ้าหน้าที่การเงินไม่ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินให้โดยเร็ว สถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงิน หรือแต่งตั้งผู้เป็นกรรมการเก็บรักษาเงินไม่เหมาะสม หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทนในกรณีที่กรรมการเก็บรักษาเงินไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ กรรมการเก็บรักษา สอบทานเงินไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ ส่งผลให้ไม่มีระบบสอบทานเงินสดคงเหลือของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ [9] ที่พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาจะส่งผลให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลต่อการบริหารความเสี่ยงในการทำงานน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ [10] ได้สรุปผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษที่มีความรู้เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการเงินและพัสดุของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ [11] ที่พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงบประมาณ ส่งผลให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมืองและผู้นำหมู่บ้านทราบถึงปัญหาในการบริหารงบประมาณ โดยจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จำแนกการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 ขั้นกำหนดรูปแบบพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการออกแบบพัฒนา ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการทดลองใช้และปรับปรุง และ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการติดตามประเมินผล ที่ผ่านการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้น เป็นการประยุกต์มาจากการพัฒนารูปแบบที่ถูกหลักวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ [12] ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีที่ประกอบไปด้วย ขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูล การออกแบบและพัฒนา รูปแบบ การประเมินรูปแบบการทดลองใช้และปรับปรุง การใช้จริงและประเมินผล สามารถส่งผลเป็นอย่างดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ [13] ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารองค์กรไปสู่การปฏิบัติของหน่วยบริการปฐมภูมิอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นตอนออกแบบแผน 3) ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ 4) ขั้นตอนการติดตามประเมินผลกำหนดให้มีคณะทำงานเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน สามารถส่งผลให้องค์กรปฏิบัติงานบรรลุได้ตามเป้าหมาย

6.3 การติดตามประเมินผลการใช้คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเก็บข้อมูล การติดตามผลจาก ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และหัวหน้างานการเงิน

ที่ประกอบด้วยรายละเอียดหัวข้อการจ่ายเงินของส่วนราชการ การเบิกจ่ายเงินยืม การรับเงินของส่วนราชการ และการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [14] ที่ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเพื่อรับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานและนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ต่อไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัย [15] ที่รายงานผลติดตามตรวจสอบการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมในการทำงานที่สำคัญ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงาน และเป็น การรวบรวมผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาของกิจกรรม งานโครงการต่างๆ ที่สอดคล้องกับผลสำเร็จของการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ [16] ที่ได้พัฒนาคู่มือการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ผู้จัดโครงการบริการวิชาการ และ ผู้เบิกเงินโครงการบริการวิชาการสามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีค่าเฉลี่ยการส่งคืนฎีกาแก้ไขรวมลดลงร้อยละ 18.05 โดยประเด็นที่สามารถแก้ไขได้ คือ คู่มือการเบิกจ่ายที่ประกอบไปด้วยอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการ เอกสารประกอบการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการ และตัวอย่างประกอบการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการซึ่งสามารถช่วยให้การเบิกจ่ายฎีกาเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น

และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้งานคู่มือ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ [17] แนวทางในการสร้างคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในรูปของเอกสารหรือหนังสือสามารถส่งผลให้ผู้ที่นำไปใช้สามารถจะปฏิบัติตามให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าไว้ในเอกสารหรือหนังสือนั้นได้ด้วยตนเอง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรนำคู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ไปพิจารณาใช้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อที่จะส่งผลและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7.1.2 คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ควรนำไปขยายผลสู่การปฏิบัติในแต่ละสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมและดำเนินการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

7.1.3 คู่มือการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ให้นำไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการเงินของสถานศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

7.2.1 การพัฒนาคู่มือควรสร้างในลักษณะ Infographic ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.2.2 ควรมีการประเมินคู่มือในระบบเพื่อพัฒนาเป็นกระบวนการ PDCA

7.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ศึกษาพัฒนาเป็นระบบบริหารการเงิน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวางระบบ เพื่อแจ้งสถานะ (status) ให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบว่าขณะนี้อยู่ในขั้นตอนใดและขั้นตอนต่อไปจะทำอะไร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการระบบการเงิน และเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาได้ทันท่วงทีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7.3.2 ศึกษาพัฒนาสู่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
รายงาน ประจำปี 2560 : สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
กระทรวงศึกษาธิการ. 2560.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2556 กรุงเทพฯ : สำนัก
มาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ,

- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การประเมินการปฏิบัติงานด้านการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง ประจำปีงบประมาณ 2559. หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2559.
- [4] วนิดา ปอน้อย. รายงานผลการการศึกษาความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับทางด้านการเงินและพัสดุ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2552.
- [5] สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. รายงานประจำปี 2559 สืบค้น 8 ธันวาคม 2560จาก <http://www.ombudsman.go.th/10/documents/public/Report59.pdf>. 2560.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. รายงานสรุปผลการประเมินความพึงพอใจ/ความคิดเห็นของหน่วยรับตรวจต่อการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ 2560. หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การประเมินการปฏิบัติงานด้านการเงินของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร งบประมาณ 2559. หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ. 2559.
- [8] มนต์ชัย เทียนทอง. นวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์. (Innovation : Computer-based Learning and Teaching.) กรุงเทพฯ : บริษัทแดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด. 2556.
- [9] ช่อผกา บรรทะโก. การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ; ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 : กันยายน- ธันวาคม 2558.
- [10] ณัฏฐา สระใหญ่. สภาพการบริหารงานการเงินและพัสดุของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 2555.
- [11] สมอง บุญเพิ่ม. ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม 2556.
- [12] เบญจา ศิริผล. การพัฒนารูปแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 ปีการศึกษา 2557. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [13] เสฐียรพงษ์ ศิวินา. รูปแบบการนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติของหน่วยบริการปฐมภูมิอำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น. 2556.

- [14] สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. รายงานการติดตามผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560. ส่วนการงบประมาณกองนโยบายและยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ, 2560.
- [15] กรมส่งเสริมสหกรณ์. รายงานผลติดตามตรวจสอบการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ. กรุงเทพฯ. 2560.
- [16] พัชรินทร์ จันทรแจ้. การพัฒนาคู่มือการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. รายงานวิจัยสถาบันบูรณาการงานวิจัยกับงานประจำ R to R. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 2559.
- [17] วิไลพร ธราพิทักษ์กุล. รายงานวิจัยการศึกษาพัฒนาระบบงานการเงินในคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาภาคพายัพเชียงใหม่. 2554.